

Actueel

Informatieblad van de Vlaamse Ouderenraad

Jaargang 18, nr 2 | April 2017 | driemaandelijks

Vlaamse
Ouderenraad ·
Lokaal

*

Samen bewegen
in eigen huis

*

Levenslang thuis
blijven wonen

*

Assistentie-
woningen

*

Ook
gepensioneerden
betalen de
besparingen

*

Nieuwe regeling
op komst voor
mobiliteits-
hulpmiddelen

Inhoud

Vlaamse Ouderenraad · Lokaal uit de startblokken	4
Het Vlaams ouderenbeleidsplan 2015-2020	7
Visie op zorg en welzijn	9
Samen bewegen in eigen huis	10
Geweld kan stoppen	13
Ervaring, hoop en dromen van holebi-ouderen	14
Wegwijs in het doolhof van het Vlaamse zorg- en welzijnslandschap	16
Levenslang thuis blijven wonen	18
De kracht van warme zorg	21
Waarop letten wanneer een assistentiewoning je nieuwe thuis wordt?	22
Ook gepensioneerden betalen de besparingen	24
Nieuwe regeling op komst voor rolstoelen en andere mobiliteitshulpmiddelen	27
Wat verandert er met het nieuwe sportdecreet?	31

Verbinden in een vergrijsde en diverse samenleving

Vergrijzing en verkleuring zijn twee maatschappelijke fenomenen die de gemoederen de laatste tijd danig en in stijgende mate beroeren.

De vergrijzing veroorzaakt een generatiedebat. Het toenemende aantal pensioenuitkeringen en gezondheidskosten zorgt voor een conflict tussen de verschillende generaties. Het zijn voornamelijk de jongere generaties die deze kosten moeten dragen. De geleidelijke pensionering van de zogenaamde babyboomgeneratie, geboren tussen 1945 en 1965, maakt dit nog acuter en zichtbaarder. Maar het wordt niet altijd op een zakelijke en evenwichtige wijze gesteld

en ontleed. Een deel van de jongere generaties is van mening dat de ouderen, en dan vooral de babyboomers, een te groot beslag leggen en gelegd hebben op publieke voorzieningen en hun politieke macht gebruiken en gebruikt hebben om vooral voor zichzelf te zorgen en zo de welvaart en het welzijn van de komende generaties te hypothekeren.

Sommige ouderen vinden dan van hun kant dat die jongere generaties het nu veel beter hebben dan wanneer zij jong waren en ondankbaar zijn voor de welvaart die ze geërfd hebben of zullen erven en waarvoor ouderen tijdens hun actieve leven hard hebben moeten werken.

Met andere woorden: in het (reële of vermeende) generatieconflict gaan nogal wat stereotype beelden over oud en jong over en weer, zonder dat er van een echte dialoog tussen de generaties sprake is.

Iets gelijkaardigs is aan de hand met de groeiende diversiteit in onze samenleving. Toegenomen mobiliteit en migratie hebben in de voorbije decennia geleid tot de aanwezigheid van veel verschillende culturen en religies die vaak botsen met elkaar. Een probleem dat recentelijk door de vluchtelingen crisis nog aangescherpt is. Ook in dit conflict gaan vaak stereotype opvattingen heen en weer. Radicale en soms dramatische uitingen van fundamentalistische religieuze opvattingen zorgen voor veel leed bij slachtoffers en nabestaanden, en voor onbegrip, weerzin en angst bij de meerderheid van de bevolking. Daarom is de verleiding bij velen groot om deze extremistische daden nogal vlug en onterecht te veralgemenen tot kenmerken van een ganse cultuur. Ook uitingen van discriminatie en zelfs racisme bij individuen en groepen worden soms gezien als inherent aan een cultuur.

Meer dialoog en wederzijds begrip, uiteraard met respect voor democratisch vastgelegde wetten en regels, kan helpen om veel conflictstof op te ruimen. Cultuur hoeft namelijk niet noodzakelijk en alleen voor conflict te zorgen, maar kan ook verbinden. Die verbinding kan tot stand komen als jongeren en ouderen, autochtonen en mensen met een andere etnisch-culturele achtergrond, gelovigen en niet- of andersgelovigen met elkaar spreken of samen iets ondernemen. Zo kan inzicht ontstaan in en begrip voor elkaars eigenheid. Eigenheid die zich uitdrukt in gedragingen, opvattingen, zienswijzen en overtuigingen, normen en waarden, symbolen, kunstuitingen, enzovoort.

Die verbinding zal ons wederzijds verrijken en ons samenleven bevorderen.

Jul Geeroms, voorzitter Vlaamse Ouderenraad

Vlaamse Ouderenraad · Lokaal uit de startblokken

De Vlaamse Ouderenraad ontving via een bevraging bij onder andere lokale ouderenraden signalen dat er meer nood was aan ondersteuning en uitwisseling. In 2015 kreeg de Vlaamse Ouderenraad de kans zich kandidaat te stellen als partnerorganisatie van de Vlaamse Regering ter ondersteuning van het lokaal ouderenbeleid. Deze kandidatuurstelling werd goedgekeurd en de Vlaamse Ouderenraad werd erkend om een bijkomende werking uit te bouwen. Activiteiten in het kader van de partnerorganisatie zullen vanaf heden gelanceerd worden onder de noemer Vlaamse Ouderenraad · Lokaal. Hier stellen we deze werking aan jou voor.

Vlaamse Ouderenraad · Lokaal in 't kort

Met Vlaamse Ouderenraad · Lokaal bouwt de Vlaamse Ouderenraad aan een sterker lokaal ouderenbeleid, waar ouderen een duidelijke stem krijgen. Vlaamse Ouderenraad · Lokaal heeft als doel de beleidsparticipatie van ouderen aan het lokaal ouderenbeleid te stimuleren en te ondersteunen.

Wat doen we?

Beleidsparticipatie is een onderdeel van actief ouder worden. Inspraak van ouderen is een essentiële voorwaarde om tot een goed en gedragen beleid te komen. Met de initiatieven van Vlaamse Ouderenraad · Lokaal richten we ons in hoofdzaak tot lokale ouderenraden. Om hun impact te versterken, vertrekken we vanuit de ervaring en de competenties die ze hebben. Vlaamse Ouderenraad · Lokaal biedt vormingen, informatie, studiedagen en werkinstrumenten aan waarmee ouderen lokaal aan de slag kunnen gaan.

Wie doet dat?

De Vlaamse Ouderenraad is het advies- en inspraakorgaan van ouderen bij de Vlaamse

Regering. Sinds 2015 kreeg de Vlaamse Ouderenraad een bijkomende erkenning als partnerorganisatie ter ondersteuning van het lokaal ouderenbeleid. De initiatieven die we daartoe opzetten, krijgen de noemer Vlaamse Ouderenraad · Lokaal.

Hoe doen we dat?

Vlaamse Ouderenraad · Lokaal ontwikkelt een aantal werkinstrumenten om de inspraak van ouderen in het beleid te versterken.

We lanceren een **vormingsprogramma**. Via het train-de-trainerprincipe geven vrijwilligers vorming aan ouderen die actief zijn in lokale ouderenraden, via de regionale overlegplatformen en verenigingen. De vrijwillige vormingsbegeleiders worden door Vlaamse Ouderenraad · Lokaal opgeleid en verder begeleid door middel van **terugkomdagen**.

We bieden **informatie** aan. Via een **basisbrochure** en een **digitaal platform** wordt informatie verspreid voor ouderen die betrokken zijn bij het lokaal ouderenbeleid. Op regelmatige basis bieden we ook studiedagen aan rond relevante thema's voor het lokale ouderenbeleid.

We houden de vinger aan de pols. Om het aanbod zoveel mogelijk te laten aansluiten bij de noden en wensen van de lokale ouderenraden verspreiden we jaarlijks een **barometer** die de werking van de lokale ouderenraden in kaart brengt.

Blijf op de hoogte

Bezoek de website van Vlaamse Ouderenraad · Lokaal: www.vlaamse-ouderenraad.be/lokaal

Meer informatie

02 209 34 58
nadia.denayer@vlaamse-ouderenraad.be
www.vlaamse-ouderenraad.be/lokaal

Samen naar een sterker lokaal ouderenbeleid: opstart vormingsprogramma

Hiernaast gaven we al een overzicht van wat Vlaamse Ouderenraad · Lokaal allemaal in petto heeft. Ondertussen gingen we van start en staan 23 vrijwilligers klaar om als vormingsbegeleider aan de slag te gaan. Vanaf mei 2017 geven zij bij verschillende regionale ouderenoverlegplatformen en regionale afdelingen van ouderenverenigingen een vormingsprogramma rond diverse thema's. Op die manier ondersteunen en versterken we ouderen die zich lokaal inzetten voor het ouderenbeleid.

Door wie?

De vormingen werden ontwikkeld in het kader van Vlaamse Ouderenraad · Lokaal. Vrijwilligers die een opleiding genoten, gaan ter plaatse in regionale ouderenoverlegplatformen of regionale afdelingen van ouderenverenigingen die dit wensen.

Voor wie?

Met de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 in het vooruitzicht, treffen veel lokale ouderenraden de nodige voorbereidingen. Ze willen klaar staan met actiepunten voor de komende beleidsperiode. De vormingspakketten die Vlaamse Ouderenraad · Lokaal aanbiedt, kunnen hierbij helpen.

De vormingen kunnen aangevraagd worden door regionale ouderenoverlegplatformen. Die zijn samengesteld uit leden van lokale ouderenraden. Ook regionale afdelingen van ouderenverenigingen kunnen een aanvraag indienen.

Thema's 2017

De vormingspakketten bieden handvaten en geven ruimte voor uitwisseling over verschillende thema's:

Een eerste thema is '**Aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen 2018**'. In deze vorming gaan we in op het maken van een memorandum. Via een stapsgewijze aanpak krijg je handvaten en tips om je gemeentelijk beleid in kaart te brengen, prioriteiten te bepalen, het memorandum in een geschikte vorm te gieten, ... Na de vorming kan je aan de slag met je lokale ouderenraad om een goed lokaal memorandum op te maken.

Thema twee is '**Cultuurparticipatie op latere leeftijd**'. Naar aanleiding van de Ouderenweekcampagne 2016 ontwikkelden we een instrument dat lokale ouderenraden en

ouderenverenigingen kunnen gebruiken om het lokaal cultuurbeleid te toetsen aan drempels die ouderen ervaren.

De derde vorming '**Sleutel aan het beleid - over adviesverlening en beleidsbeïnvloeding**' wordt gelanceerd in het najaar 2017.

Alles op een rijtje

De vormingsbegeleiders geven gratis vorming aan de regionale ouderenoverlegplatformen en regionale afdelingen van ouderenverenigingen voor hun vertegenwoordigers in oudereraden.

De begeleiding is in handen van Vlaamse Ouderenraad · Lokaal.

De regionale organisatie (zaal, uitnodiging, ...) gebeurt in samenwerking met een contactpersoon ter plekke. Vlaamse Ouderenraad · Lokaal neemt op voorhand contact op met de contactpersoon.

Een overlegplatform of ouderenvereniging kan een vorming aanvragen via het aanvraagformulier bij Vlaamse Ouderenraad · Lokaal. Dat vind je op de website www.vlaamse-ouderenraad.be/lokaal.

Vlaamse Ouderenraad · Lokaal zorgt voor een presentatie en cursusmateriaal ter ondersteuning van de vorming.

De vormingen kunnen doorgaan vanaf mei 2017. Zowel de thema's 'Aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen 2018' als 'Cultuurparticipatie op latere leeftijd' kunnen nu al aangevraagd worden. In het najaar komt daar nog de vorming 'Sleutel aan het beleid' bij.

Waar hou je rekening mee?

Vlaamse Ouderenraad · Lokaal vraagt aan de regionale ouderenoverlegplatformen en regionale afdelingen van verenigingen:

- een vaste contactpersoon voor alle praktische afspraken;
- een geschikte locatie;
- de communicatie naar de raden (deelnemers motiveren, ...);
- per platform of vereniging is er een richtlijn van 16 deelnemers per vorming.

Meer informatie

02 209 34 58

nadia.denayer@vlaamse-ouderenraad.be

www.vlaamse-ouderenraad.be/lokaal

Gewikt en gewogen: het Vlaams ouderenbeleidsplan 2015-2020

Eind vorig jaar kwam de Vlaamse regering naar buiten met haar overzicht van de belangrijkste zaken die ze wil realiseren voor ouderen: het Vlaams ouderenbeleidsplan 2015-2020. Speerpunten daarin zijn preventie, participatie, wonen en zorg.

De Vlaamse Ouderenraad bracht in 2016 al een advies uit op de ontwerpversie van het ouderenbeleidsplan, maar wachtte toch nieuwsgierig op het uiteindelijke resultaat. En nu dat resultaat er is: tijd voor de balans.

Opgesteld in dialoog

Essentieel voor de Vlaamse Ouderenraad is dat ouderen effectief betrokken worden bij het uittekenen van het Vlaams ouderenbeleid. Op dat vlak kunnen we alleen maar positief zijn. Op verschillende momenten werd er met de Vlaamse Ouderenraad overlegd over de grote speerpunten en de eerste stukken inhoud van het ouderenbeleidsplan. Ook de uiteindelijke adviesvraag en het uitgebreide antwoord op dat advies werden sterk gewaardeerd.

Belangrijke speerpunten, maar toch ook gaten

Het nieuwe Vlaams ouderenbeleidsplan is opgehangen aan een aantal speerpunten. Die liggen volledig in lijn met de prioriteiten die de Vlaamse Ouderenraad in aanloop naar de verkiezingen van 2014 naar voor schoof: zorgen dat iedereen kan participeren aan het maatschappelijk leven, kwalitatief en betaalbaar wonen en zorgen dat iedereen van een zo goed mogelijke gezondheid, welzijn en zorg kan genieten. Die eisen vormen duidelijk de basis voor de speerpunten in het beleidsplan.

Toch bleef de klok niet stilstaan. Sinds de verkiezingen zijn er heel wat knelpunten die zich scherper stellen. Denk maar aan het afbouwen van het openbaar vervoer in de daluren en via belbussen, de duurdere energiefacturen, enzovoort. Maar evengoed de bankkantoren die afgebouwd worden, waardoor ouderen die niet digitaal bankieren in de kou blijven staan. Of de signalen van Unia over de discriminatie van ouderen op de

arbeidsmarkt. Door deze tendensen zijn domeinen als armoedebestrijding, mobiliteit en gelijke kansen de laatste jaren zichtbaar belangrijker geworden. Maar ondanks het aandringen van de Vlaamse Ouderenraad besteedt het ouderenbeleidsplan daar weinig aandacht aan.

Druk via het parlement

In aanloop naar de bespreking van het ouderenbeleidsplan in het Vlaams Parlement zette de Vlaamse Ouderenraad de puntjes nog eens op de i. Het plan bevat heel wat acties en doelstellingen waar de Vlaamse Ouderenraad zich in kan vinden, maar binnen de speerpunten moet er toch oog blijven voor alle voorwaarden om actief ouder te kunnen worden.

Vervolg

De Vlaamse Ouderenraad volgt de resultaten van de besprekingen in het Vlaams Parlement nauwlettend op en blijft ook bij de uitvoering van het ouderenbeleidsplan betrokken. Nieuws daarover kan je zoals altijd terugvinden in onze elektronische nieuwsbrief en in de volgende edities van Actueel.

De volledige reactie naar aanleiding van het Vlaams ouderenbeleidsplan 2015-2020 kan je lezen op de website¹ van de Vlaamse Ouderenraad.

Nils Vandenweghe, directeur

Enkele punten waarop de Vlaamse Ouderenraad de nadruk legt

Bijna 1 op de 4 mensen in **armoede** is ouder dan 65 jaar. Armoedebestrijding bij ouderen verdient dus meer expliciete aandacht.

De gemiddelde dagprijs van woonzorgcentra in Vlaanderen is voor veel ouderen financieel te zwaar, zelfs met de tegemoetkomingen die bestaan. Er zijn oplossingen nodig om voor iedereen **betaalbare en kwalitatieve zorg** te kunnen garanderen.

De signalen die de voorbije maanden in de media kwamen, zijn duidelijk: er is werk voor de boeg om te zorgen dat in elk woonzorgcentrum dezelfde **kwaliteit** qua zorg en leven geboden wordt. Een sterkere monitoring en hogere minima op vlak van personeel zijn hiervoor essentieel.

Ouderen vragen om een **naadloze aansluiting** tussen diverse vormen van zorg en ondersteuning. Binnen het beleid lopen er momenteel heel wat hervormingen, maar het is nog onvoldoende duidelijk in hoeverre dat tot één geïntegreerd en overzichtelijk verhaal zal leiden voor de zorggebruiker zelf.

Welke weg wil men inslaan met het **geletterdheidsbeleid**: is de Vlaamse overheid enkel bezig met mensen hun vaardigheden voor de arbeidsmarkt, of stimuleert men de maatschappelijke participatie en autonomie van alle generaties door in te zetten op levenslang en levensbreed leren?

Uit onderzoek en mediaberichten blijkt dat **leeftijdscriminatie** nog steeds sterk aanwezig is in onze samenleving. Toch is hier geen enkele actie rond terug te vinden, ondanks eerdere verklaringen dat leeftijd meer aandacht zou krijgen binnen het gelijkheidskansenbeleid.

Als we willen dat ouderen de kans krijgen om zo lang mogelijk zelfstandig thuis te blijven wonen, is ook hun **mobiliteit** van belang. Bij het hertekenen van het openbaar vervoer in het kader van 'basisbereikbaarheid' is het daarom van belang dat de gebruikers voldoende inspraak krijgen.

¹ www.vlaamse-ouderenraad.be/beleid/artikel.php?pub_id=4718

Vlaamse Ouderenraad geeft visie op zorg en welzijn

Door de zesde staats hervorming werd Vlaanderen in grotere mate bevoegd voor het welzijns- en zorgbeleid. De Vlaamse overheid stelde daarom een conceptnota op met daarin haar plannen om tegen 2018 een sterk en kwalitatief Vlaams welzijns- en zorgbeleid uit te bouwen dat in staat is om de toenemende vraag naar (aan)gepaste woon-, zorg- en ondersteuningsvormen voor ouderen op geschikte wijze te beantwoorden. Op woensdag 14 december 2016 en woensdag 11 januari 2017 organiseerde de Commissie Welzijn, Volksgezondheid en Gezin van het Vlaams Parlement twee hoorzittingen. Ook de Vlaamse Ouderenraad lichtte er zijn advies op de conceptnota (2016/1) toe.

De Vlaamse Ouderenraad blijft actief betrokken bij de uitwerking van de verschillende acties in de conceptnota via een stuurgroep Vlaams welzijns- en zorgbeleid voor ouderen en bijhorende werkgroepen.

Meer informatie

De conceptnota, het advies 2016/1 en de verslagen van de hoorzittingen vind je terug op de website van de Vlaamse Ouderenraad (ga naar het thema beleid en vervolgens welzijn en zorg).

Nathalie Sluyts, stafmedewerker advisering

Vlaamse Ouderenraad benadrukt enkele prioriteiten

Houd rekening met **evoluties en trends** die een impact hebben op het welzijns- en zorgbeleid: dubbele vergrijzing, meer chronische aandoeningen, stijging alleenwonende 80-plussers, minder stabiele gezinsrelaties, grotere woonafstand tussen ouderen en hun familie, onzekerheid over het zorgen voor anderen, onzekere economische toekomst, migratie, diversiteit, ...

Toets de acties in de conceptnota af aan de huidige situatie.

Voorzie een **bijkomende financiering** op lange termijn voor het geheel van acties.

Stem het welzijns- en zorgbeleid af op **reële noden** en behoeften en niet op bestaande budgetten.

Maak de zorg **betaalbaar en toegankelijk** voor iedereen.

Vertrek vanuit een visie op **actief ouder worden** en leg de nadruk op welzijn en welbevinden in plaats van zorg.

Schep kansen om ouder te worden in de **eigen vertrouwde omgeving**: een brede waaier aan woon(zorg)mogelijkheden, woningaanpassingen, flexibele regelgeving voor gemeenschappelijk wonen en linken met andere beleidsdomeinen zoals wonen, mobiliteit, ruimtelijke ordening, ...

Beschouw **preventie** als een prioriteit.

Maak werk van een **leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid**.

Zet sterker in op de ondersteuning van **mantelzorgers en vrijwilligers**.

Besteed bijzondere aandacht aan ouderen in **kwetsbare situaties** en pak onderbescherming aan.

Zorg voor een duurzame voortzetting van waardevolle **proefprojecten**.

Garandeer kwaliteit van zorg en dienstverlening door bijkomende **investeringen** en een permanente sterke monitoring van de kwaliteit van zorg.

Verhoog de minimale **personeelsnormen** in woonzorgcentra om tegemoet te komen aan de toegenomen zorgzwaarte.

Laat enkel nog erkende **assistentiewoningen** toe welke moeten voldoen aan minimale normen.

Zet in op **participatie en inspraak** van gebruikers.

Garandeer een doorlopende en flexibele zorg- en dienstverlening door eerstelijnszorg, welzijnszorg, woonzorg en ziekenhuiszorg goed op elkaar **af te stemmen**.

Samen bewegen in eigen huis

Iedereen weet dat bewegen goed is, maar toch bewegen we allemaal te weinig. Zeker voor ouderen is actief zijn en bewegen belangrijk. Ouder worden kan namelijk meebrengen dat stappen moeilijker wordt. Dagelijkse activiteiten zoals recht staan van een stoel of zich aankleden, kunnen minder vlot gaan. De meeste ouderen willen graag zo lang mogelijk thuis blijven wonen. Actief zijn en voldoende bewegen kan ervoor zorgen dat er geen problemen ontstaan bij het uitvoeren van dagelijkse activiteiten. ACTIEF@THUIS is een uniek bewegingsprogramma voor 70-plussers dat hierop inspelt.

Zo lang mogelijk thuis wonen? Graag!

Binnen 30 jaar zal een op de tien Vlamingen ouder zijn dan 80 jaar. Daarom legt de Vlaamse regering in haar beleid de nadruk op 'zo lang mogelijk wonen in de thuisomgeving' en op 'ondersteuning en zorg in de eigen omgeving'.

Het idee is om zorg zoals een verblijf in een woonzorgcentrum te vervangen door zorg thuis. Deze zorg bestaat uit hulp van huisgenoten, familie, vrienden en vrijwilligers, al dan niet in combinatie met professionele hulp. Thuiszorg kost minder dan zorg in een woonzorgcentrum en kan het algemeen welzijn bevorderen.

Uit onderzoek blijkt ook dat de meeste ouderen zo lang mogelijk zelfstandig thuis willen blijven wonen in hun vertrouwde omgeving. Of dat lukt, hangt af van de mogelijkheid om dagelijkse activiteiten zo zelfstandig mogelijk uit te voeren en van het voorkomen van valpartijen. Daarom wordt er alsmaar meer ingezet op gezondheidsbevordering en ziektepreventie.

Langer fit blijven

Gezondheidsbevordering is elke dag werken aan 'gezond blijven' en 'langer fit blijven'. Het doel is zo lang mogelijk op zichzelf blijven wonen en dagelijkse activiteiten uitvoeren. Ouderen die regelmatig bewegen, zijn langer in staat om voor zichzelf te zorgen. Bewegen is goed voor de lichamelijke en de geestelijke gezondheid.

“Het is superleuk gegeven en de studenten doen ontzettend hun best om ons in beweging te krijgen op ons eigen niveau. Door hen zijn we super gemotiveerd.”
Deelnemster, 82 jaar

Samen bewegen in eigen huis

De opleidingen ergotherapie, lichamelijke opvoeding en bewegingsrecreatie van de Arteveldehogeschool in Gent ontwikkelden een oefenprogramma voor 70-plussers om samen thuis te bewegen.

Het ACTIEF@THUIS-oefenprogramma duurt acht weken. Drie keer per week komt een student langs om met de deelnemer thuis te oefenen.

Elke training duurt ongeveer één uur en legt een specifieke klemtoon. Zo wordt tijdens de

eerste training van de week gewerkt aan 'zich verplaatsen' en in de tweede training aan 'opstaan en trappenlopen'. In de laatste training van de week wordt aan valpreventie gedaan.

Voor wie?

Het programma richt zich tot 70-plussers die graag bewegen, maar angst hebben om te vallen of moeite hebben met het uitvoeren van dagelijkse handelingen.

Ook mensen die graag meer zouden bewegen maar geen aansluiting vinden bij een sportvereniging of bij de sportactiviteiten in een lokaal dienstencentrum, kunnen baat hebben bij dit oefenprogramma.

ACTIEF@THUIS

De bewegingsoefeningen van ACTIEF@THUIS zijn gebaseerd op dagelijkse activiteiten zoals opstaan, aankleden, traplopen, iets oprapen of uit een hoge kast halen. Om bijvoorbeeld boodschappen te kunnen doen, wordt er geoefend om de boodschappentas met een gewicht meerdere malen na elkaar op te tillen. In een volgende stap wordt er met de boodschappentas een stukje gewandeld.

“Dankzij de functionele trainingen vond ik terug de moed om zelfstandig om mijn boodschappen te gaan.”
Deelnemer, 79 jaar

Om een gunstig effect te behalen worden de bewegingsoefeningen op maat gegeven. Op die manier zijn de oefeningen altijd haalbaar, ook voor wie het minder gewoon is om te bewegen.

De oefeningen zijn gemaakt om thuis uit te voeren en worden aangepast aan de eigen thuisomgeving. De deelnemers werken met voorwerpen die te vinden zijn in elk huis zoals een kookpot, een boek of een stoel.

Het oefenen gebeurt in verschillende situaties en de oefeningen worden trapsgewijs moeilijker gemaakt. Zo kan bijvoorbeeld het gewicht in de boodschappentas steeds zwaarder worden, kunnen er twee boodschappentassen tegelijkertijd gedragen worden of kan de afstand veranderen waarover de boodschappen gedragen worden.

Als extra aanmoediging kan de onmiddellijke omgeving betrokken worden. Partner, zus of broer, een goede vriend of buur kunnen meedoen aan ACTIEF@THUIS.

De bedoeling van het programma is meer durven en willen bewegen, vallen voorkomen, plezier maken en samen zijn met anderen.

Vorig schooljaar is ACTIEF@THUIS met een klein aantal deelnemers voor het eerst van start gegaan. Na afloop zeiden de deelnemers dat het oefenprogramma aangenaam was, gemakkelijk vol te houden en heel motiverend. Sommigen vonden dat het gemakkelijker ging om recht te staan van een stoel en om iets uit de bovenste kast te halen. Anderen durfden opnieuw alleen de straat oversteken om boodschappen te doen. Enkele deelnemers hadden na afloop van het oefenprogramma zelfs de moed gevonden om deel te nemen aan de gymnastiekles in het lokaal dienstencentrum.

Dit academiejaar gaat ACTIEF@THUIS opnieuw door met een groter aantal deelnemers. Het project loopt nog tot eind juni 2017 en is gratis.

**Zin om in de toekomst deel te nemen
of wil je meer weten?**

Prof. dr. Patricia De Vriendt, Arteveldehogeschool
Patricia.devriendt@arteveldehs.be

Kathleen Willems, stagiaire Vlaamse Ouderenraad

Jaarverslag 2016 Een blik op de Vlaamse Ouderenraad

Elk jaar publiceert de Vlaamse Ouderenraad een jaarverslag dat je een overzicht geeft van de werkzaamheden en realisaties tijdens het afgelopen jaar.

Het volledige jaarverslag van 2016 kan je raadplegen op www.vlaamse-ouderenraad.be/werking.

GEWELD KAN STOPPEN

Internationale dag tegen ouderenmis(be)handeling 15 juni 2017

Ouderenmis(be)handeling is een term die vele ladingen dekt. Er wordt niet alleen fysiek geweld zoals het toedienen van slagen en verwondingen en medicatiemisbruik onder verstaan, maar ook psychische onderdrukking waaronder emotionele chantage, negeren van de oudere, kleineren, schending van rechten en financieel misbruik bijvoorbeeld gedwongen verkoop van de woning of erfenisbejaging. Daarnaast wordt ook verwaarlozing: onvoldoende voedsel, medicatie of huisvesting als een vorm van ouderenmis(be)handeling beschouwd. Helaas blijft het nog steeds een noodzaak om stil te staan bij ouderenmis(be)handeling. Het is een maatschappelijke, maar meestal verdoken problematiek.

Wanneer de zorg ontspoord ...

Niet altijd is de situatie het gevolg van doelbewust handelen. Hoe goed de bedoelingen ook zijn, als mantelzorgers de zorg voor hun naaste niet meer aan kunnen, lopen ze het risico te ontsporen in gedrag dat ze zelf liever niet zouden willen vertonen. Zo kan het dat een mantelzorger uit onwetendheid de verzorging van een oudere persoon niet goed opneemt, waardoor er fysieke letsels ontstaan, of uit onmacht en frustratie de oudere uitscheldt of isoleert. In dat geval is er eerder sprake van ontspoorde zorg. Veelal is het de wens van zowel de oudere als de omgeving dat er iets verandert aan de situatie, maar is het onduidelijk wat er allemaal mogelijk is.

... is er een passende aanpak nodig

Het is vaak een hulpverlener (thuisverpleegkundige, huisarts, sociaal werker, ...) die signalen opmerkt en in gesprek gaat met de oudere en zijn omgeving om naar een passende aanpak te zoeken. Toch roept dit veel vragen op: "Hoe maak ik het moeilijke thema bespreekbaar? Wie is hiervoor het best geplaatst in mijn organisatie? Wat zijn good practices om op weg te gaan met de betrokkenen? Wat is de beste oplossing, en voor wie? Welke partners heb ik nodig?"

De ervaring leert dat omgaan met ouderenmis(be)handeling geen sinecure, dan wel maatwerk is. Het betekent een werk van lange adem waarbij

je als professional vertrekt vanuit de zorg naar de gehele context van de kwetsbare oudere toe, met aandacht voor de vele nuances die een rol spelen. Het is daarbij nodig om van het overheersende beeld van de zwakke en aftakelende oudere af te stappen. We moeten ons richten naar een realistischer mensbeeld: de oudere die, ondanks zijn beperkingen, een eigen stem heeft en respect verdient. Het is het geloof in de veerkracht van mensen, opgebouwd doorheen het leven, dat ertoe leidt dat we de oudere zelf in het hele verhaal niet vergeten en dat we vooral samen op weg gaan met alle betrokkenen.

GEWELD KAN STOPPEN
BEL 1712 ELKE WERKDAG
VAN 9 TOT 17 UUR
DISCREET EN GRATIS

1712 - Het nummer dat je belt bij vragen over geweld

Het meldpunt is er voor iedereen. Elke dag kan je van 9 tot 17 uur terecht op het gratis telefoonnummer 1712 voor vragen en meldingen van elke vorm van geweld. Alle oproepen worden discreet behandeld. In 2016 werden 60 van de 4707 oproepen geregistreerd als ouderenmis(be)handeling. Dat is slechts 1,70%, hoewel het aantal situaties van ouderenmis(be)handeling veel hoger ligt. Dit telefoonnummer mag dus zeker nog meer ingang vinden bij ouderen en hun naasten.

Meer informatie

Neem een kijkje op de website
www.ouderenmisbehandeling.be.

*Evelien Van Hauwaert, vormingsmedewerker
Vlaams Ondersteuningscentrum
Ouderenmis(be)handeling*

“Ik ben achttien jaar
getrouwd geweest. Al
die tijd verdrong ik mijn
seksuele geaardheid.”
Maggy, 68 jaar

Ervaring, hoop en dromen van holebi-ouderen

ZiZo, het magazine van çavaria, interviewde holebi's die tot verschillende generaties behoren. De Vlaamse Ouderenraad brengt het verhaal van Maggy (68 jaar). Is zij bezorgd over de toekomst? Welke dromen koestert zij? Merkt zij bepaalde trends op? Hoe belangrijk is haar eigen seksuele oriëntatie? Hoe ervaart zij de heteronorm?

Als ik zie dat nog heel wat holebi's en transgenders een of meerdere zelfdodingspogingen achter de rug hebben, dan ben ik ten zeerste bezorgd. Wij hebben wettelijk heel wat rechten verworven, maar dat wil niet zeggen dat er een einde is gekomen aan discriminatie. Integendeel zelfs. Ik vind dat het er zeker niet op verbetert. Het holebihuwelijk en de adoptie van kinderen zijn zeker wel een belangrijke vooruitgang.

De heteronorm

Mijn dochter en haar vriendin hebben samen twee kindjes. Toen ik aan mijn kleindochter van vier jaar vroeg waarover haar juf in de klas vertelde, antwoordde ze dat de juf praatte over mama's en papa's. Ik vroeg haar 'En jij vertelt dan toch ook over mamsje?' Zo noemt ze haar meemoeder. 'Nee', zei ze. 'Ze verstaan daar toch niets van.' Als een kind van vier jaar zoiets zegt, wil dit zeggen dat ze zo jong al de heteronorm ervaart op school.

Ik kom uit een periode dat homo of lesbische zijn nog een groot taboe was. Men mocht er niet voor uitkomen. Er werd nooit over gesproken. Automatisch dacht je als opgroeiend meisje aan trouwen en kinderen krijgen. Ik ben achttien jaar getrouwd geweest. Al die tijd verdrong ik mijn seksuele geaardheid om 'aan de normale norm te voldoen' en om kinderen te kunnen krijgen. Ik dacht eerst dat ik bi was, maar weet nu wel beter (lacht).

Oudere holebi's

Ik vind het goed dat men holebi-jongeren naar voor schuift in de media, maar men mag de ouderen niet vergeten. Ik ken een 80-jarige homo. Zijn jongere partner is overleden. Hij moet nu naar een verzorgingstehuis en zegt tegen mij: "Ik ga een vrouw moeten zoeken die mijn homo-zijn aanvaardt, want relaties tussen twee mannen

worden er zeker niet aanvaard." Hij zal misschien de foto van zijn overleden vriend op zijn kastje zetten, maar hij zal zeggen dat het zijn neef of zijn broer is.

De meeste mensen van mijn leeftijd werken wel met internet. De ene zal al handiger zijn dan de andere. Voor velen van de oudste holebi's en transgenders is internet echter ontoegankelijk. Dat is spijtig, want ouderen geraken zo dikwijls volledig geïsoleerd. Velen onder hen hebben geen kinderen en hun familie heeft dikwijls de banden met hen verbroken. Op mijn leeftijd is het al niet gemakkelijk om nog een sociaal netwerk uit te bouwen. Je moet dat doen wanneer je jonger bent. Als je ouder bent, is het dikwijls te laat om er nog aan te beginnen. Daarom moeten wij onze oudere lotgenoten helpen.

Tegenover de jongere generatie holebi's sta ik zeker heel positief. Ik zie veel actieve jongeren en heb de indruk dat er zelfs een heropleving van jongerenbewegingen komt. Dat is positief. Het is niet mijn generatie die opnieuw gaat beginnen. Wij willen wel meepraten over een heleboel dingen, maar het is aan de jongeren om de toekomst van de maatschappij te bepalen. Ik werk zelf actief samen met heel wat jongeren en zo leer ik veel verfrissende ideeën en de kijk van jongeren op het leven kennen.

We hebben nood aan solidariteit

Ik droom ervan dat mijn kleinkinderen totaal vrij kunnen spreken over hun mama en hun mamsje, en over hun oma en haar partner. Dat is nu niet het geval. Er moet veel meer geld gaan naar de opleiding en bijscholing van het onderwijzend personeel, zodat ze weten hoe ze de diversiteit in de maatschappij kunnen aanpakken. Met diversiteit bedoel ik niet alleen mensen met een migratieachtergrond, maar ook het samenleven met lesbiennes, homo's, bi's en transgenders (LGBT's). Natuurlijk denk ik aan alle LGBT's in de wereld die zware straffen en zelfs de doodstraf riskeren als ze zichzelf outen of 'betrap't worden. Onze solidariteit is essentieel.

Thierry Hanan Scheers, çavaria

Wegwijs in het doolhof van het Vlaamse zorg- en welzijnslandschap

Vandaag bestaat er in Vlaanderen een wirwar aan hulpverleners, diensten en voorzieningen in de welzijns- en zorgsector. De Vlaamse overheid plant een grondige hervorming van dit landschap, zodat personen met een zorgbehoefte en hun mantelzorgers beter de weg vinden, beter geholpen worden in hun buurt en meer betrokken worden bij de zorg. Hiervoor zal er de komende jaren meer en beter samengewerkt moeten worden. Tijdens de conferentie 'Reorganisatie van de eerstelijnszorg in Vlaanderen' lichtte minister Jo Vandeurzen in februari 2017 een tipje van de sluier.

De zorg moet in de toekomst beter afgestemd worden op de persoonlijke noden, wensen en doelen van een persoon met een zorgvraag.

De sterkte van nabije zorg

De Vlaamse overheid gaat de professionele zorg waarmee je doorgaans het eerst in contact komt hervormen. Deze zorg wordt de 'eerstelijnszorg' genoemd. Het gaat onder meer om de hulp die je krijgt van huisartsen, tandartsen, verpleegkundigen, apothekers, verzorgenden en zorgkundigen, kinesitherapeuten, ergotherapeuten, psychologen, diëtisten, podologen, sociaal werkers, thuiszorgvoorzieningen en woonzorgcentra. De zorg moet in de toekomst beter afgestemd worden op de persoonlijke noden, wensen en doelen van een persoon met een zorgvraag. Iedereen moet dicht in de buurt beroep kunnen doen op gepaste hulpverlening.

Wie met veel zorgaanbieders tegelijk te maken krijgt, bijvoorbeeld bij chronische zorg, zal in de toekomst geholpen worden door een zorgteam. Mensen met zorgvragen moeten zich beter omringd voelen, niet door allerlei afzonderlijke zorgaanbieders, maar door een team met een zorgcoördinator. Deze coördinator moet bijvoorbeeld de samenwerking tussen de verschillende zorgverleners bewaken, overleg

tussen de zorgaanbieders onderling én met de zorgvrager organiseren, afspraken opvolgen en bemiddelen. Wanneer deze coördinatie niet volstaat, kan de coördinator de hulp inroepen van een onafhankelijke begeleider (case manager).

Mensen met zorgvragen moeten zich beter omringd voelen door een team met een zorgcoördinator.

Om partners binnen de eerstelijnszorg beter in staat te stellen om samen te werken, komen er geografische afbakeningen of eerstelijnszones. Binnen deze zones van 75 000 tot 125 000 inwoners moeten lokale overheden en zorgaanbieders samenwerkingsverbanden opzetten. Daarnaast moeten ze weldra allemaal aan de slag met één zorg- en ondersteuningsplan dat toelaat om snel, betrouwbaar en met respect voor de privacy de juiste gegevens te kunnen uitwisselen met het oog op een vlottere hulpverlening.

Meer inspraak leidt tot betere zorg

Personen met zorgnoden moeten meer en beter betrokken worden bij de zorg- en dienstverlening die ze krijgen. Elke dag zijn er vele hulpverleners in de weer om goede en veilige zorg te bieden, maar toch is het nodig hen aan te moedigen om nog meer aandacht te hebben voor de dingen die belangrijk zijn voor zorgvragers en hun omgeving. Nog te vaak wordt er vertrokken vanuit een probleem zoals bijvoorbeeld een aandoening of een beperking en wordt er een oplossing gezocht binnen het bestaande aanbod. Wanneer er nog meer geluisterd wordt naar de dingen die er écht toe doen voor een persoon met een zorgbehoefte en zijn omgeving, leidt dit tot een betere zorg en een grotere tevredenheid over de zorgverlening.

Deze hele hervorming kan niet los gezien worden van de mantelzorg. Het Vlaams mantelzorgplan, waarin erkenning en ondersteuning voor mantelzorgers is voorzien, wordt aanvullend uitgevoerd.

Een vlottere weg naar informatie

Het is essentieel dat iedereen in zijn eigen buurt gepaste hulp kan vinden. Gemeenten krijgen de verantwoordelijkheid om samenwerkingsverbanden op te zetten waardoor burgers de weg beter vinden naar lokale, laagdrempelige onthaalpunten voor alle informatie over zorg en ondersteuning. Deze lokale samenwerkingsverbanden omvatten drie partners: de centra voor algemeen welzijnswerk (CAW), de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (OCMW) en de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen.

Het is nodig nog meer aandacht te hebben voor de dingen die belangrijk zijn voor zorgvragers en hun omgeving.

Vlaams instituut voor de eerste lijn

Om deze hele reorganisatie in goede banen te leiden, werd beslist om een Vlaams instituut voor de eerste lijn op te richten. Dit instituut zal expertise bundelen en de zorgzones en zorgaanbieders ondersteunen met opleiding en advies.

Meer informatie

Surf naar www.zorg-en-gezondheid.be/conferentie-reorganisatie-van-de-eerstelijnszorg-in-vlaanderen of stuur voor meer informatie een mailtje naar eerstelijns@zorg-en-gezondheid.be.

Nathalie Sluyts, stafmedewerker advisering

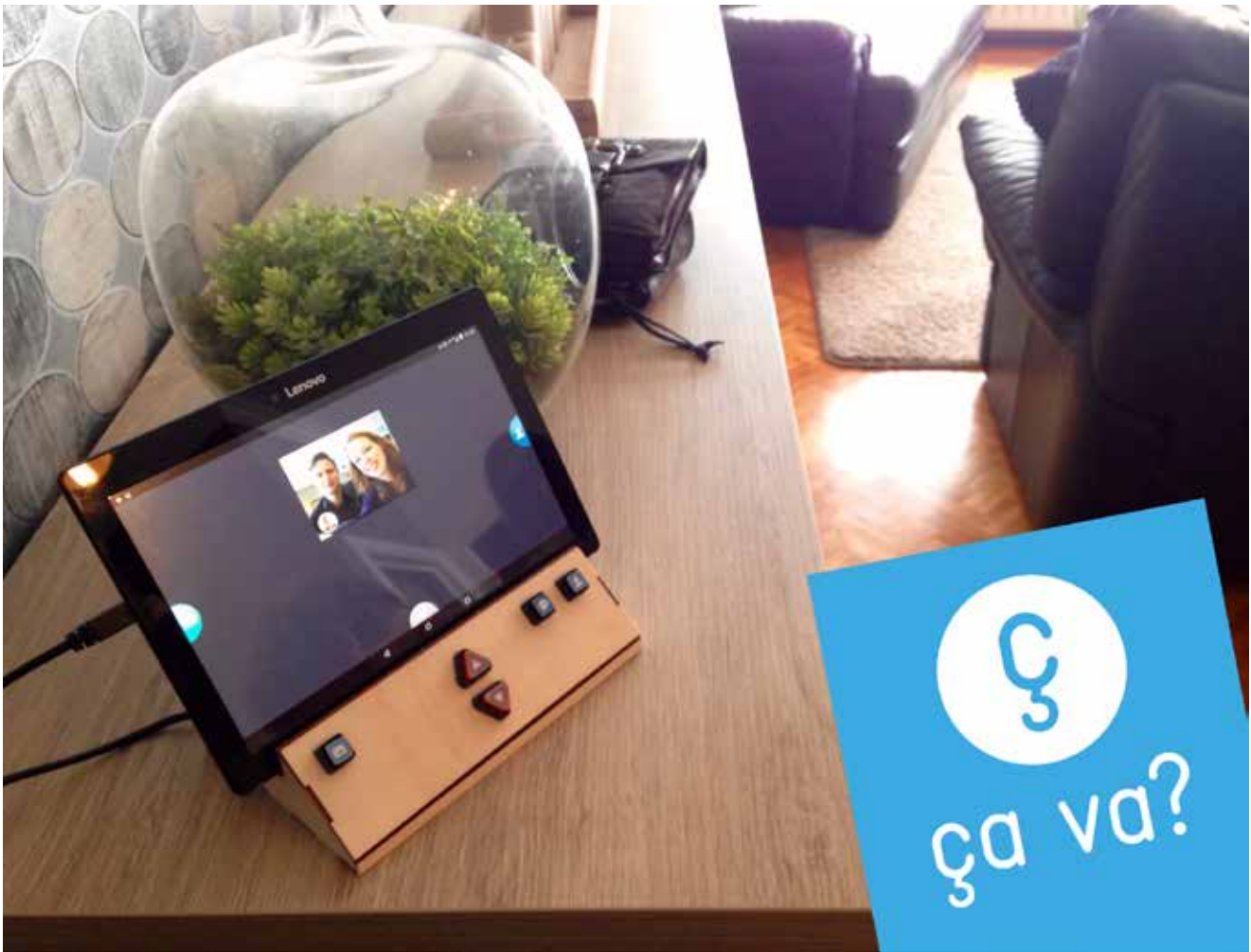
Levenslang thuis blijven wonen

De wens van iedereen

De Vlaamse Zorgproeftuinen zochten de voorbije drie jaar samen met ouderen naar oplossingen om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven (wonen). Oplossingen werden uitgewerkt en uitgetest voor én door ouderen.

In Aalst werd er met de Zorgproeftuin AIPA (Ageing in Place Aalst) gewerkt rond de randvoorwaarden die het mogelijk maken om zo lang mogelijk zelfstandig thuis te blijven wonen. De focus ligt op de woning en de woonomgeving, met als doel om de ingrediënten te vinden voor een leeftijdsvriendelijke stad.

Meer dan 700 ouderen, mantelzorgers en zorgverleners uit Aalst en omgeving hebben actief meegewerkt aan nieuwe technologie in huis, ergonomisch meubilair, een aangepaste woning, een levensloopbestendige wijk en een toets voor de ontwikkeling van een leeftijdsvriendelijke stad.

Technologie die je ondersteunt om langer thuis te wonen

Technologie wordt vaak gezien als een ‘vies’ woord, omdat we hier nog niet mee vertrouwd zijn. Maar wat als technologie je kan helpen om zelfstandig te blijven? AIPA ontwikkelde twee handige instrumenten.

ÇAVA is een interactief fotokader waarnaar familie en vrienden foto's kunnen versturen. Via het fotokader wordt het mogelijk om zonder ICT-voorkennis deel te nemen aan opkomende digitale communicatievormen. Bovendien krijgt de familie door het plaatsen van een aantal sensoren op voorwerpen (koelkast, gordijn, afstandsbediening, ...), een zicht op de dagroutine van hun ouder familielid. Die sensoren staan in verbinding met een app op hun smartphone.

Assistieve technologie met lage impact is een sensortechnologie waarmee alleenstaande ouderen hun zelfstandigheid, veiligheid en levenskwaliteit kunnen verbeteren. Hun dagelijkse activiteiten worden opgevolgd, met respect voor de privacy. De lage impact uit zich in:

- bruikbaar en aanpasbaar zonder speciale kennis of opleiding;
- betaalbaar voor het grote publiek;
- eenvoudige bediening;
- onopvallende technologie die de bewoner niet stoort in zijn dagelijkse bezigheden;
- ontwerp gericht op de mogelijkheden van de gebruiker.

Een woning vol oplossingen om langer thuis te blijven wonen

In Vlaanderen is er een grote verscheidenheid aan woningen. Dat maakt dat er niet één juiste oplossing is, maar dat die voor elk soort woning verschillend is. Er worden diverse oplossingen uitgetest en gecombineerd, zowel bij verbouwingen als bij nieuwbouw, die maken dat je langer in je eigen huis kunt blijven wonen.

Samen met bedrijven creëerde Stad Aalst een testwoning, in nauwe interactie met ouderen. Door een tijdelijk verblijf in de testwoning kan je ervaren wat het is om in een aangepaste woning te wonen.

Ook testen in de eigen woning levert inzichten in maatregelen om je woning levensloopbestendig te maken. Wil je zelf aan de slag met oplossingen in je eigen woning? De brochure 'Wegwijs in oplossingen om levenslang thuis te wonen' biedt je een leidraad. De brochure bevat ook een handige lijst met aanbevelingen voor het (ver)bouwen van een levensloopbestendige woning.

Een wijk waar je je leven lang kunt blijven wonen

Een succesvolle levensloopbestendige woonwijk is de intelligente combinatie van wonen, woonomgeving, infrastructuur en diensten: een levendige wijk met een gezonde mix waar je levenslang gezond kunt wonen en vlotte toegang hebt tot zorg in de wijk in elke levensfase, waar sociale cohesie voorop staat. Met de bevindingen wordt in Aalst een slim ruimtelijk plan voor 2 wijken uitgewerkt die de komende jaren worden gerealiseerd. Enkele oplossingen die ontstonden door intensieve co-creatie met bewoners van verschillende generaties:

- Zorgparkeerplaatsen om de zoektocht naar een parkeerplek voor zorgverleners te vergemakkelijken, om de werkdruk op zorgverleners te verminderen en meer tijd te investeren in de patiënten;
- Een zorgfiets als duurzaam transportmiddel voor de zorgverstrekker en bewoners;
- Een zorgpark als ontmoetingsplek, op maat van de doelgroep;
- Een centraal infopunt in de wijk

om allerhande vragen over zorg te beantwoorden;

- Een multizorgpraktijk waarbij meerdere disciplines slim worden gekoppeld.

Participatie van bewoners zorgt voor een toegankelijke en leeftijdsvriendelijke stad

In Aalst ontwikkelde de stad, in samenwerking met Inter (Agentschap Toegankelijk Vlaanderen), Zorginnovatiecluster en 't Oorhuis én in nauw overleg met de ouderen zelf, een integrale leeftijdsvriendelijke toets. Met deze toets wil de stad haar openbare ruimte, gebouwen, dienstverlening en vrijetijdsaanbod door de ogen van 65-plussers bekijken. Verschillende situaties werden onder de loep genomen, verbetervoorstellen werden geformuleerd, getest en uitgevoerd. De leeftijdsvriendelijke toets is nu uitgewerkt in de vorm van een draaiboek voor steden en gemeenten. Het draaiboek bespreekt een vijfstappenplan dat resulteert in het versterken van het leeftijdsvriendelijke karakter van het lokaal bestuur. Het is een bron van nuttige informatie en inzichten, verbetervoorstellen en tips om ouderen te betrekken in het ontwikkelingsproces.

Meer informatie

Kom je zelf uit Aalst of omgeving en heb je interesse om mee te werken aan AIPA? Schrijf je dan in via 053 77 93 00 of aipa@aalst.be.

Elise Van Opstal, AiPA

De kracht van **warme zorg**

Internationale 'What matters to you-dag' op 6 juni 2017

Voor het eerst doet ook Vlaanderen, op initiatief van het zorgorganisatiesnetwerk Zorgnet-Icuro, mee met de internationale "What matters to you"-dag op 6 juni 2017. Op deze dag staat het luisteren naar personen met een zorgvraag centraal. Kwaliteitsvolle zorg heeft niet enkel te maken met de technische uitvoering ervan: wat is er aan de hand en hoe gaat het met de zorgvrager? Het is essentieel om de vraag om te draaien en stil te staan bij de individuele noden, wensen en bezorgdheden van de persoon met een zorgbehoefte: What matters to you of wat is belangrijk voor jou?

Het menselijke extraatje in de zorg

Dagelijks zijn er duizenden hulpverleners uit de zorg- en welzijnssector in de weer om goede zorg te geven. Op deze internationale 'what matters to you'-dag worden zorgverstrekkers en -teams aangemoedigd en uitgedaagd om samen op zoek te gaan naar wat er echt toe doet én telt voor een zorgvrager en zijn omgeving. Want wie luistert, biedt ook betere zorg. Op 6 juni 2017 moet de stem van de zorgvrager het luidst weerklinken.

Noorwegen en Schotland inspireren Vlaanderen

Het initiatief, dat in 2014 een eerste maal werd georganiseerd in Noorwegen, werd vorig jaar opgepikt in 14 landen. Soms ging het om enkele individuele projecten, maar in Schotland bijvoorbeeld, zette de overheid zijn schouders onder het project, waardoor 527 teams er meteen mee aan de slag gingen.

In 2017 doet dus ook de Vlaamse zorg- en welzijnssector mee. Zorgnet-Icuro en een hele reeks partners, waaronder de Vlaamse Ouderenraad, nodigen teams en individuen uit om op 6 juni een grote of kleine actie op te zetten. Die kunnen zich richten op contacten met familie en vrienden, solidariteit en vertrouwen, empathie, huisdieren, maaltijden, persoonlijke verzorging, ... Het is de bedoeling om ook na die datum in beweging te blijven en na te denken over initiatieven die kunnen bijdragen tot warme zorg.

Het verhaal van meester Jef

Meester Jef is een goedlachse 81-jarige man. Hij heeft veel geluk gehad in het leven. Een warme thuis, een mooie loopbaan als (hoofd)onderwijzer in zijn gemeente, een schat van een vrouw en 3 mooie dochters en 4 schitterende kleinkinderen die hun opa op handen dragen.

Vorig jaar heeft het noodlot echter toegeslagen en moest meester Jef afscheid nemen van zijn vrouw Alice. Omringd door zijn gezin en uitgebreide vrienden- en kennissenkring en ondersteund door fantastische zorgverleners, probeert Jef een leven op te bouwen als kranige tachtiger.

6 weken geleden heeft meester Jef een herseninfarct gehad waardoor hij nu heel wat krachtverlies heeft in zijn rechterarm en -been. Na de revalidatie werd beslist om 'op kortverblijf' te gaan in het woonzorgcentrum in de stad. Meester Jef kwijnt stilaan weg. Hij mist zijn thuis, zijn kippen, de losse praatjes met de burens, ... en zit vaak voor zich uit te staren. Hij is ook niet langer 'meester Jef', maar Jozef omdat dit op zijn identiteitskaart staat. Eén verzorgende, Kristel, kent 'meester Jef' en spreekt hem ook zo aan. Elke keer als ze hem aanspreekt, gaan zijn ogen blinken en gaat hij net iets rechter zitten.

Tijdens één van de nachten ligt Jef te piekeren en is hij weemoedig. Kristel, die nachtdienst heeft, zoekt de tijd om even bij Jef te gaan zitten, zijn hand vast te houden, zijn tranen op te vangen en te luisteren naar verhalen van vroeger. Een klein gebaar, maar zo ontzettend belangrijk!

Meer informatie

Op de website www.whatmatterstoyou.be vind je nog meer verhalen, voorbeelden, filmpjes en informatie over het concept. Laat het een inspiratiebron zijn om concreet aan de slag te gaan. Je kan ook eigen acties registreren en laten opnemen in de lijst met goede voorbeelden.

Nathalie Sluyts, stafmedewerker advisering

Waarop letten wanneer een assistentie-

Zelfstandig blijven wonen in de eigen, vertrouwde buurt is de wens van veel ouderen. Een aangepaste en veilige woning én woonomgeving zijn daarbij belangrijk. Een door de Vlaamse overheid erkende assistentiewoning kan als woonvorm een kwaliteitsvol antwoord bieden.

Enkel erkende assistentiewoningen bieden garanties

Er circuleren vandaag heel wat termen. Denk maar aan zorgflat, serviceflat en assistentiewoning. Maar eigenlijk is er maar één officiële benaming: erkende assistentiewoning. Alleen bij een door de Vlaamse overheid erkende assistentiewoning weet je zeker dat de woning voldoet aan wettelijke vereisten. Andere termen bieden je geen garanties. Wil je overgaan tot huren of kopen? Vraag de uitbater van een groep erkende assistentiewoningen dan zeker naar zijn erkenning (erkenningsbesluit of erkenningsnummer). Ook de checklist van de Vlaamse overheid kan je op weg helpen.

Voor wie is een assistentiewoning bedoeld?

Een assistentiewoning is bedoeld voor iedereen die nog zelfredzaam is, maar nood heeft aan een veilige en aangepaste woonst en woonomgeving en sociale contacten.

De minimumleeftijd om een erkende assistentiewoning te betrekken is 65 jaar, maar in bepaalde situaties kunnen ook jongere mensen in een assistentiewoning komen wonen.

Laat je niet vangen, gebruik de checklist!

Voor je van een assistentiewoning je nieuwe thuis maakt, sta je best even stil bij een reeks punten. Sinds kort kan je met een checklist van de Vlaamse overheid op pad om te beoordelen of de assistentiewoning die je op het oog hebt voldoet aan je eigen wensen en behoeften en de erkenningsnormen van de Vlaamse overheid.

De website www.checkassistentiewoning.be biedt naast de checklist ook een overzicht van alle erkende assistentiewoningen, voorbeelddocumenten van overeenkomsten, een verklarende woordenlijst en andere nuttige informatie.

De vijf garanties van een erkende assistentiewoning

Noodoproepsysteem

Door een druk op de noodknop in je assistentiewoning wordt je oproep meteen beantwoord, 24 uur per dag.

Crisis zorg

Dit is de onmiddellijke en aangepaste zorg die je krijgt in een noodsituatie. Uiterlijk binnen de 30 minuten moet je deze aangepaste zorg krijgen.

De uitbater van een assistentiewoning mag geen 24 uur per dag zorg waarborgen, enkel assistentie. Indien hij dit wel doet, functioneren de assistentiewoningen als een illegaal woonzorgcentrum. De erkenning wordt dan ingetrokken.

Overbruggingszorg

Wanneer je na de crisiszorg nog bijkomende zorg nodig hebt, wordt deze zorg door de voorziening georganiseerd om de periode te overbruggen tot je zelf hulp kan zoeken en kiezen.

Kenmerkend voor een assistentiewoning is dat de huurder vrij kan kiezen wie en wanneer hem zorg en/of diensten verleent in de woning.

Woonassistent

Dit is een persoon waarop je een beroep kan doen voor alle mogelijke problemen en vragen over wonen en zorg.

Ontmoetingsruimte

Dit is een gemeenschappelijke ruimte voor activiteiten en sociale contacten

woning je nieuwe thuis wordt?

HUURDERS

Waarop je nog moet letten

- Bevinden diensten en voorzieningen zich op wandelafstand van de woning? Zijn er bewijsstukken van erkenning en inspectieverslagen?
- Informeer naar de mogelijkheden indien je zwaar zorgbehoevend wordt en een verblijf in de assistentiewoning niet langer haalbaar is.
- Zorg voor een schriftelijke overeenkomst en interne afsprakennota voor je verhuist naar de assistentiewoning.
- Vraag een plaatsbeschrijving van je woning voor je verhuist.
- Stel je op de hoogte van de dagprijs en mogelijke wijzigingen.
- Vraag op voorhand naar de samenstelling van de factuur.

Vlaamse Ouderenraad pleit voor kwaliteit en betaalbaarheid

De Vlaamse Ouderenraad ontvangt geregeld signalen over assistentiewoningen en erkent de nood aan duidelijke en correcte informatie. Het onderscheid tussen erkende en aangemelde of niet-erkende assistentiewoningen zorgt voor heel wat onduidelijkheden omtrent de aangeboden dienstverlening, prijs en kwaliteit. De Vlaamse Ouderenraad steunt daarom de campagne om erkende assistentiewoningen beter bekend te maken en de bestaande onduidelijkheden uit te klaren. Daarnaast vraagt de Vlaamse Ouderenraad ook om alle assistentiewoningen in de toekomst te laten voldoen aan de gestelde minimale normen en enkel nog erkende assistentiewoningen toe te laten. Tot slot blijft het van belang om naast een kwalitatief aanbod van assistentiewoningen ook in te zetten op de betaalbaarheid van deze initiatieven die er mee voor kunnen zorgen dat ouderen zelfstandig thuis kunnen blijven wonen.

Meer informatie

Surf naar www.checkassistentiewoning.be of bel het gratis telefoonnummer 1700. Je kan ook brochures van deze campagne aanvragen bij de Vlaamse overheid.

KOPERS

Waarop je nog moet letten - Aanvullingen

- Je kan een assistentiewoning kopen als belegging om eventueel nadien zelf in te wonen of om onmiddellijk zelf te bewonen.
- De assistentiewoning is erkend door het Agentschap Zorg en Gezondheid of zal een erkenning aanvragen.
- Wend je tot een notaris over de juridische aspecten van de verkoop/aankoop.
- Ga eens luisteren bij andere bewoners die een assistentiewoning kochten.
- Check in je aankoopovereenkomst of er afspraken zijn rond het woonvoorrangsrecht, het mede-eigenaarschap, gemeenschappelijke delen, de rol van de syndicus, het verlies van mogelijke huurinkomsten, ...
- Vraag naar de gegevens van de uitbater en wie het aanspreekpunt bij geschillen is.
- Check in je overeenkomst met de uitbater de specifieke voorwaarden voor terbeschikkingstelling, beslissingen die door de uitbater genomen mogen worden, voorwaarden voor beëindiging van de overeenkomst, verkoop van de assistentiewoning(en), ...
- Alleen erkende assistentiewoningen genieten van een verlaagd btw-tarief van 12% in plaats van 21% en zijn vrijgesteld van onroerende voorheffing voor de aankoop. Houd er rekening mee dat de aankoopprijs van een assistentiewoning soms hoger kan zijn dan die van een klassiek appartement. Als de uitbater zijn erkenning verliest of intrekt, kan het btw-verschil tot 15 jaar na uitvoering van de werken teruggevorderd worden. Informeer je ook over de langetermijnplannen van de uitbater.

Nathalie Sluyts, stafmedewerker advisering

Ook gepensioneerden betalen de besparingen

Voor de derde keer op een rij berekende Decenniumdoelen2017 de last van de besparingen voor gezinnen met een laag inkomen. Opnieuw schokkende cijfers: gemiddeld leveren gezinnen met een laag inkomen 50 euro per maand in. Ook gepensioneerden worden zwaar getroffen. De Vlaamse en federale regering vragen van iedereen inspanningen, maar voornamelijk gezinnen met een laag inkomen betalen de rekening. Dit is de conclusie van Decenniumdoelen2017.

Veel kranten- en televisienieuwsredacties berekenden de voorbije jaren de gevolgen van de besparingen. Zij deden dit voor het modale gezin en gooiden alle maatregelen op een hoopje. Decenniumdoelen2017 daarentegen, kiest resoluut voor gezinnen met een laag inkomen. Zij hebben immers geen of weinig buffers om beknottingen op hun gezinsbudget op te vangen. Elke besparing voelen ze onmiddellijk. Elke besparing vertaalt zich direct in pijnlijke keuzes voor het gezin. Gezinnen met kinderen besparen op de brooddoos, ouderen zitten letterlijk in de kou.

Elke besparing vertaalt zich direct in pijnlijke keuzes voor het gezin. Ouderen zitten letterlijk in de kou.

De Vlaamse en federale regering vragen van iedereen inspanningen, maar voornamelijk gezinnen met een laag inkomen betalen de rekening.

12 gezinnen onder de loep

Decenniumdoelen2017 neemt 12 gezinnen onder de loep: gezinnen met een leefloon, gezinnen met een voltijdse werkloosheidsvergoeding, eenoudergezinnen met een halftijdse job aan minimumloon, gezinnen met anderhalve job aan minimumloon en gepensioneerden.

We bekeken gezinnen met 1, 2 of 3 kinderen, een gepensioneerd koppel met een inkomensgarantie voor ouderen en een gepensioneerd koppel met een minimumpensioen.

Het inkomen voor koppels ligt lager dan 34 000 euro bruto, het inkomen voor een eenoudergezin lager dan 23 000 euro bruto. Het zijn allemaal gezinnen die onder of rond de armoedegrens zitten.

Niet alle besparingsmaatregelen nemen we mee in onze berekeningen. Maatregelen waaraan je kunt ontsnappen, zoals de prijsverhogingen voor tabak of alcohol of diesel, nemen we niet mee. En ook al is het voor velen het enige antwoord op hun

vervoersvraag, prijsverhogingen van het openbaar vervoer brengen we niet in rekening, want je kunt steeds een andere manier zoeken om je te verplaatsen. Buren of familie kunnen bijvoorbeeld een helpende hand reiken.

In ons onderzoek nemen we dus maar een deel van de inspanningen mee die gezinnen moeten leveren. We onderschatten met andere woorden de last die op de gezinnen en gepensioneerden weegt.

De maatregelen die we wel berekenen, zijn onder andere de indexsprongen, de verhoging van de elektriciteitsprijs, de kinderopvang, de afschaffing van gratis water en elektriciteit, ... Daarnaast nemen we ook de positieve maatregelen op die de regeringen namen: de sociale correcties, de taxshift, de overschrijding van de spilindex in 2017, en de welvaartsvastheid van het pensioen, het leefloon en de werkloosheidsvergoeding. Zo komen we tot een evenwichtig resultaat: positieve maatregelen worden mooi afgewogen tegenover negatieve maatregelen.

Gemiddeld 50 euro per maand inleveren

De resultaten zijn meer dan ooit verbijsterend. Bijna alle gezinnen moeten inleveren, maar elk gezin op een andere manier. De laagste inkomens leveren minimaal tussen de 40 en 60 euro per maand in. Gezinnen met een laag inkomen zonder voltijds werk leveren gemiddeld 50 euro per maand in. Gezinnen met een Inkomensgarantie voor Ouderen (IGO) leveren 59 euro per maand in, gepensioneerden met een minimumpensioen nog 40 euro per maand.

Zelfs zij die heel hun leven werken, krijgen niet de voordelen van de taxshift.

Gepensioneerden worden door de indexsprongen meer getroffen dan anderen. Hun pensioen blijft behouden, terwijl de kosten de pan uit swingen.

Binnen de berekeningen voor 2017 namen we de verworvenheden mee van het interprofessioneel akkoord met betrekking tot de welvaartsvastheid. Dit levert voor gepensioneerden met een minimumpensioen én werkloze gezinnen een bonus op: zij leveren iets minder in dan gezinnen met een leefloon of een Inkomensgarantie voor Ouderen (IGO).

Wat in het oog springt, is het verschil tussen de voltijds werkenden en de anderen. Werk loont, maar vooral voltijds werk loont. De taxshift zorgt bij gezinnen met een laag inkomen (hier aan minimumloon) voor een serieuze correctie. Deze correctie wordt de komende jaren nog groter omdat de taxshift stijgt van 88 euro per maand tot 160 euro per maand. De taxshift corrigeert voor deze groep gezinnen effectief de besparingen.

Dat staat in schil contrast met anderen die werken, maar niet voltijds werken. Drie van de twaalf onderzochte gezinnen hebben een halftijdse job. De taxshift heeft voor hen geen effect.

Eenoudergezinnen hebben het extra moeilijk. Deze groep is groeiend en uit de 9e Armoedebarmeter van Decenniumdoelen2017 weten we dat eenoudergezinnen heel kwetsbaar zijn. Halftijds werken is voor hen soms de enige oplossing om werk en gezin te combineren. Zij hebben bijgevolg niets aan de taxshift. We besluiten hier dan ook uit dat werk niet zomaar de oplossing is voor armoede.

Voor gepensioneerden is de taxshift onbestaande. Zelfs zij die heel hun leven werken, krijgen niet de voordelen van de taxshift. Zij moeten wel inleveren. De gepensioneerden met een minimumpensioen leveren 40 euro per

maand in, zij met een inkomensgarantie 59 euro.

Onze berekeningen houden rekening met de beloofde sociale correcties. Alle regeringen beloofden dat de besparingen sociaal gecorrigeerd zouden worden. De laagste inkomensgroepen zouden gespaard blijven van de besparingen, maar de berekeningen tonen het tegendeel aan. De sociale correcties zijn niet voldoende. Gezinnen met een laag inkomen worden immers zwaar getroffen. Zij leveren in. De inspanningen die van hen gevraagd worden, zijn meer dan onrechtvaardig en duwen gezinnen dieper in de armoede.

Vermindert of verdiept de armoede?

De politieke reacties waren scherp. Staatssecretaris Elke Sleurs (N-VA) beweerde dat de armoede daalt. Ook minister Liesbeth Homans (N-VA) beweerde hetzelfde. Zij stellen dat hun beleid rond meer werk werkt. In haar reactie ging ze dieper in op een aantal cijfers. "Volgens de nieuwe cijfers van EU-SILC 2015 daalt het armoederisicopercentage in 2015 ten opzicht van 2014 met 0,6%, kinderarmoede met 0,8% en armoede bij ouderen met 0,9%. Volgens het Planbureau daalt het aantal mensen met risico op armoede en sociale uitsluiting tegen 2018 met 104 000 personen. Tegen 2030 daalt het risico bij ongewijzigd beleid van 21,1% naar 16,1%. In de twee jaar sinds het aantreden van deze federale regering in oktober 2014 zijn er 104 900 jobs bijgekomen: 47 900 in het eerste regeringsjaar en 57 000 in het tweede. Dat blijkt uit cijfers van de Nationale Bank. En de werkloosheidsgraad daalt."

De berekeningen van Decenniumdoelen2017 zeggen inderdaad niets over het aantal armen, maar wel over de inspanningen die gezinnen met een laag inkomen, gezinnen die (halftijds) werken en gepensioneerden moeten doen. De regering zorgt dat deze gezinnen sinds 2015 steeds dieper in hun portemonnee moeten tasten om te overleven. Deze regering zorgt ervoor dat armoede zich verdiept.

Daarnaast tonen de berekeningen van Decenniumdoelen2017 aan dat gezinnen waar een

partner voltijds werkt, verdienen aan de taxshift. Voor die groep gezinnen loont werken. Voor alle anderen, ook die heel hun leven gewerkt hebben, heeft de taxshift geen positief effect. Integendeel.

Minder werklozen betekent soms minder armoede, maar dit zegt niets over de diepte van armoede. In tegenstelling tot de mooie cijfers van Elke Sleurs en Liesbeth Homans, zien we in de praktijk andere verhalen. De voedselbanken kennen het voorbije jaar een fenomenale groei. In 2016 hebben 143 287 mensen een beroep gedaan op de Belgische voedselbanken. Vorig jaar ging het nog om ruim 138 500 mensen. De Belgische Federatie van Voedselbanken beklemtoont dat "het aantal minderbedeelden dat geholpen wordt op drie jaar tijd met 17,3 procent is toegenomen. Dat is een nooit geziene evolutie in de meer dan 30 jaar lange geschiedenis van de voedselbanken."

Meer nodig dan sociale correcties

Alle regeringen hebben sociale correcties beloofd. Deze zijn onvoldoende en bestaan zelfs niet voor heel wat gezinnen met een laag inkomen. De taxshift geldt enkel voor wie voltijds werkt en voor gepensioneerden. Iedereen met een vervangingsinkomen of met halftijds werk, voelt geen positief effect van de taxshift.

Met andere woorden: gezinnen met een laag inkomen betalen de besparingen. Armoede verdiept zich.

Als we de armoedecijfers willen halveren, hebben we meer nodig dan deze sociale correcties. Bindende streefcijfers voor armoedebestrijding, een duidelijk gebudgetteerd stappenplan, herverdeling, investeringen in sociale voorzieningen, een armoedetoets op alle begrotings- en beleidsmaatregelen en sociale vooruitgang voor de laagste inkomensgroepen.

Meer informatie

Wil je meer weten over Decenniumdoelen2017? Surf naar www.decenniumdoelen.be of contacteer Michel Debruyne via 0478 95 86 59.

Michel Debruyne, coördinator Decenniumdoelen

Nieuwe regeling op komst voor rolstoelen en andere mobiliteitshulpmiddelen

Vanaf 2019 komt er in Vlaanderen een nieuw systeem voor het aanvragen van rolstoelen en andere mobiliteitshulpmiddelen. Als gevolg van de zesde staatshervorming wordt de terugbetaling van de mobiliteitshulpmiddelen een onderdeel van de Vlaamse Sociale Bescherming. Naast het wegwerken van de leeftijdsgrens van 65 jaar, zijn het vereenvoudigen van de administratieve rompslomp en het stimuleren van het hergebruik van hulpmiddelen belangrijke accenten die de Vlaamse overheid wil leggen in een vernieuwd hulpmiddelenbeleid. De Vlaamse overheid keurde de conceptnota over de mobiliteitshulpmiddelen goed en vroeg de Vlaamse Ouderenraad om advies.

Hoe zit het met de terugbetaling van mobiliteitshulpmiddelen?

De federale overheid voorziet nu via de ziekteverzekering een terugbetaling van een pakket aan mobiliteitshulpmiddelen: manuele rolstoelen, elektrische rolstoelen, orthopedische driewielers, loop- en stahulpmiddelen (bijvoorbeeld een rollator), scooters, kussens ter preventie van doorligwonden, het onderstel van een zitschelp, ... De vergoeding van deze hulpmiddelen is nu bestemd voor alle personen die, ongeacht hun leeftijd, omwille van een definitieve beperking in hun mobiliteit bepaalde

activiteiten niet meer zelfstandig kunnen uitvoeren en hierdoor participatieproblemen ervaren. Dat pakket zal vanaf 2019 deel uitmaken van de Vlaamse Sociale Bescherming.

Naast deze terugbetaling verleent het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) nog aanvullende tegemoetkomingen voor mobiliteitshulpmiddelen aan personen met een handicap die voor hun 65ste een erkenning 'handicap' kregen. Wie ouder of chronisch

ziek is en, mede daardoor, pas na zijn 65ste geconfronteerd wordt met beperkingen om actief te participeren aan onze samenleving, heeft volgens de huidige reglementering geen recht op een tussenkomst. Dit wordt door ouderen als discriminerend ervaren en het rijmt volgens de Vlaamse Ouderenraad niet met het beleidsvoornemen om ook ouderen met een zorgnood zelfstandig thuis te laten wonen en maximaal te laten deelnemen aan onze samenleving.

Wie ouder of chronisch ziek is en pas na zijn 65ste geconfronteerd wordt met beperkingen, heeft geen recht op een tussenkomst van het VAPH.

Welke nieuwigheden mogen we verwachten?

Leeftijdsonafhankelijk maken van de mobiliteitshulpmiddelen

De Vlaamse Ouderenraad is van mening dat het uittekenen van een nieuwe Vlaamse regelgeving een uitgelezen kans biedt om de bestaande problemen, die door oudere gebruikers gesignaleerd worden, te onderzoeken en aan te pakken.

In een eerste fase wordt werk gemaakt van een meer gebruiksvriendelijke procedure voor de aanvraag van rolstoelen en andere mobiliteitshulpmiddelen, komt er een systeem voor hergebruik van rolstoelen voor mensen met een snel evoluerende aandoening (zoals bijvoorbeeld ALS) en voorziet de Vlaamse overheid een bescheiden uitbreiding van het aanbod voor 65-plussers met een mobiliteitsbeperking, voornamelijk gericht op elektrische rolstoelen. Voor de Vlaamse Ouderenraad zijn deze hervormingen een stap in de goede richting, maar het valt te betreuren dat er geen timing vooropgesteld wordt om het volledige hulpmiddelenaanbod leeftijdsonafhankelijk te maken waardoor ouderen, personen met een handicap en chronisch zieken, ongeacht hun

leeftijd, op het juiste moment het juiste hulpmiddel ter beschikking krijgen en hierdoor kansen krijgen om volwaardig te kunnen participeren aan de samenleving.

Ouderen, personen met een handicap en chronisch zieken moeten op het juiste moment het juiste hulpmiddel ter beschikking krijgen.

Naast mobiliteitshulpmiddelen zijn er voor vele ouderen ook andere hulpmiddelen onmisbaar in hun dagelijks leven (communicatie, eten en drinken, persoonlijke zorg, domotica, valpreventie, wagen- en woningaanpassingen, ...). De Vlaamse Ouderenraad ijvert al verschillende jaren voor de uitwerking van een leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid en vraagt de dringende opmaak van een toekomstgericht stappenplan dat aangeeft hoe en op welke termijn de Vlaamse regering hier werk van gaat maken.

Hergebruik van hulpmiddelen

De meeste mobiliteitshulpmiddelen voor definitief gebruik worden momenteel aangekocht door de gebruikers en volledig terugbetaald door de ziekteverzekering. Ze worden niet opnieuw gebruikt na een overlijden of wanneer het hulpmiddel niet meer voldoet aan de noden van de gebruiker. Om deze investering niet helemaal verloren te laten gaan, bestaat er sinds 2007 in woonzorgcentra een verhuursysteem ('rentingsysteem') waarbij drie types van rolstoelen opnieuw ter beschikking worden gesteld indien ze nog bruikbaar zijn. De Vlaamse Ouderenraad ziet kansen in het uitbreiden van het hergebruik van hulpmiddelen, en vraagt de Vlaamse regering de mogelijkheden over alle doelgroepen en hulpmiddelen heen grondig te onderzoeken.

Binnen het rentingsysteem in woonzorgcentra zijn er geen (discriminerende) hernieuwingstermijnen meer. Dit heeft als voordeel dat de drie types van rolstoelen onmiddellijk en flexibel aangevraagd, aangepast, hersteld en omgewisseld kunnen

worden. Dit in tegenstelling tot 65-plussers die thuiswonen. Zij moeten nu 6 jaar wachten op een nieuwe rolstoel of een ander mobiliteitshulpmiddel. Voor 18-tot 64-jarigen is dit maar 4 jaar. De Vlaamse Ouderenraad vraagt in zijn advies om de hernieuwing van rolstoelen niet langer te bepalen op basis van leeftijd. Je kan op basis van leeftijd immers niet voorspellen hoe intensief iemand een rolstoel of rollator gaat gebruiken, dat is voor iedereen anders.

De Vlaamse overheid voorziet in 2019 een uitbreiding van het rentingsysteem (met de 3 types van rolstoelen) naar de thuiszorg. In de praktijk zullen 65-plussers die niet erkend zijn als persoon met een handicap moeten instappen in dit systeem en een terugbetaling ontvangen voor het huren van een rolstoel. De Vlaamse Ouderenraad gaat niet akkoord met het plan om het rentingsysteem enkel voor thuiswonende 65-plussers in te voeren en vraagt een algemene uitbreiding over alle leeftijden en doelgroepen heen.

Je kan op basis van leeftijd niet voorspellen hoe intensief iemand een rolstoel of rollator gaat gebruiken, dat is voor iedereen anders.

De Vlaamse Ouderenraad vraagt bovendien met aandrang om ouderen met hulpmiddelen geen bijkomende financiële drempels te bezorgen en hen te sparen van bijkomende kosten voor onderhoud en herstellingen aan hun rolstoel. Indien het rentingsysteem in de thuiszorg ingevoerd wordt op een gelijkaardige wijze en onder dezelfde voorwaarden als in de woonzorgcentra, heeft dit als grote voordeel dat de onderhouds- en herstellingskosten voor rolstoelen die thuiswonende ouderen nu zelf moeten betalen, mee opgenomen worden in de terugbetalingen.

Uniek loket en snellere procedures

De zorgkassen van de mutualiteiten en de Vlaamse Zorgkas worden laagdrempelige aanspreekpunten voor informatie, aanvragen en uitbetalingen van mobiliteitshulpmiddelen. Vanaf 2019 zal er nog

maar één aanvraagformulier bestaan dat ingediend moet worden bij de zorgkas. Het digitaliseren van bepaalde stappen kan ervoor zorgen dat mobiliteitshulpmiddelen in de toekomst sneller toegekend kunnen worden, maar het blijft voor de Vlaamse Ouderenraad essentieel om te vertrekken vanuit persoonlijke contacten, huisbezoeken en telefoongesprekken.

Zowel bij een tijdelijke als bij een definitieve nood aan hulpmiddelen moeten gebruikers weten waar ze terecht kunnen.

Nood aan correcte en duidelijke informatie, advies en ondersteuning

Niet alle ouderen hebben ervaring met en kennis over hulpmiddelen. Zo denken veel ouderen bijvoorbeeld bij hergebruik van hulpmiddelen automatisch aan de uitleendiensten voor hulpmiddelen van de mutualiteiten, maar daar

kunnen ze enkel terecht voor hulpmiddelen om tijdelijk te gebruiken.

Nu er een uitbreiding van het rentingsysteem op komst is, benadrukt de Vlaamse Ouderenraad het belang om (toekomstige) gebruikers goed te informeren, zowel thuis als in het woonzorgcentrum of het ziekenhuis. Zowel bij een tijdelijke als bij een definitieve nood aan hulpmiddelen moeten ze weten waar ze terecht kunnen en wie hen kan bijstaan voor informatie en advies over een rolstoel of een ander hulpmiddel. Dankzij een goede begeleiding zullen er meer hulpmiddelen correct gebruikt worden en zullen er minder aan de kant blijven staan.

Tot slot vraagt de Vlaamse Ouderenraad om blijvend rekening te houden met de noden van de gebruikers en hen blijvend inspraak te geven in de aanloop naar een vernieuwd hulpmiddelenbeleid.

Nathalie Sluyts, stafmedewerker advisering

Wat verandert er met het nieuwe sportdecreet?

Sinds 1 januari 2017 is het nieuwe decreet op de georganiseerde sport van kracht en is het sportlandschap grondig hertekend. Het nieuwe decreet onderscheidt unisportfederaties, die de promotie van één sporttak op zich nemen, en multisportfederaties met ten minste 5 sporttakken en minstens 10 000 leden.

Een heel aantal sportfederaties voldeden niet aan de opgelegde criteria en waren genooddaakt om de handen in elkaar te slaan. Hierdoor zijn het aantal sportfederaties teruggedrongen, maar voor jou als (toekomstige) sporter zal er weinig veranderen. De meeste sportclubs zullen niet merken dat er een nieuw decreet is en zetten hun werking gewoon verder.

S-SPORT // RECREAS
PARTNER VAN SOCIALISTISCHE MUTUALITEITEN

De sportfederaties S-Sport en Recreas zijn gefusioneerd tot S-Sport // Recreas, met een recreatief sportaanbod voor ouderen en personen met een handicap. Je kan terecht in meer dan 340 sportclubs en je hebt keuze uit meer dan 35 verschillende sporten. Daarnaast kan je ook inschrijven voor verschillende sportactiviteiten en vakanties doorheen het jaar.

Het volledige aanbod vind je terug op www.s-sportrecreas.be.

Evy Van Coppennolle, S-Sport // Recreas

OKRA-SPORT, de sportfederatie van OKRA, telt 48 000 leden en kon dus in het nieuwe decreet alleen verder. Een van hun bevriende sportfederaties, Falos (de sportfederatie van kwb), beantwoordde echter niet meer aan de criteria en vond een partner in OKRA-SPORT. Falos voerde in 2007 al een fusie door met de Krachtbalfederatie. Ook zij sluiten zich nu dus aan bij OKRA-SPORT.

De nieuwe verruimde vzw met de 3 sportieve afdelingen kreeg de naam OKRA-SPORT+. Sport+ en de baseline 'een leven lang sporten' verbinden de drie afdelingen. Deze nieuwe sportfederatie brengt jongeren en ouderen samen en stelt zich open voor alle leeftijden. OKRA-SPORT+ biedt zo'n 20 sporten aan voor 55 000 leden. De focus ligt daarbij nog steeds op gezondheid en sociale interactie.

Meer informatie lees je op www.okrasport.be.

Ingrid Peeters, OKRA-SPORT+

Toeren met taxi's

Toegankelijk reizen in de Vlaamse Ardennen

Vlaamse Ardennen is toegankelijk voor iedereen

De Vlaamse Ardennen is een groene regio ten zuiden van Gent. In het vlakke en dicht bebouwde Vlaanderen valt de landelijke streek op door zijn nijldige heuvels. Ze zijn de hoofdrolspelers in een versnipperd landschap van bossen, wriemelende beekjes en smalle kronkelende wegen.

Wie minder goed te been is, een mobiele beperking heeft, samen met kleine kinderen op pad wil gaan of geen auto ter beschikking heeft, is in de Vlaamse Ardennen meer dan welkom. Dankzij heel wat initiatieven van particulieren en openbare besturen ligt voor iedereen de weg open om het landschap en het rijke erfgoed te ontdekken.

Arrangement voor personen met beperkte mobiliteit

Boek een of twee overnachtingen in een van de logies uit de brochure van Toerisme Vlaamse Ardennen, en ontvang vouchers ter waarde van 40 euro per geboekte nacht om je gratis of met korting te verplaatsen met een van de deelnemende taxibedrijven.

Meer informatie of brochures bestellen

www.toerismevlaamseardennen.be

Toerisme Ronse
Hoge Mote, De Biesestraat 2
9600 Ronse
055 23 28 16
toerenmettaxi@ronse.be

Toerisme Oudenaarde
Stadhuis
9700 Oudenaarde
055 31 72 51
toerisme@oudenaarde.be

Toerisme Geraardsbergen
Markt
9500 Geraardsbergen
054 43 72 89
toerisme@geraardsbergen.be

Agenda

28 april 2017	Europese Dag van de Intergenerationele Solidariteit
28 april tot 7 mei 2017	Week van de Amateurkunsten
14 mei 2017	Intergenerationeel kunst- en verhalenfestival FedOs
30 mei 2017	Conferentie 'Kunst doet leven'
6 juni 2017	Internationale 'What matters to you'-dag
15 juni 2017	Internationale dag tegen ouderenmis(be)handeling
23 juni 2017	Dag van de Mantelzorg

Conferentie 'Kunst doet leven'

In het kader van de intentieverklaring van ministers Gatz en Vandeurzen om cultuur en welzijn dichter bij elkaar te brengen, organiseert het departement Cultuur, Jeugd en Media samen met Stad Sint-Niklaas en andere partners zoals de Vlaamse Ouderenraad de conferentie 'kunst doet leven'.

Ondanks de stijging van het aantal ouderen, is het voor kunst- en cultuurinstellingen, welzijnsorganisaties en zorgcentra niet vanzelfsprekend hier op in te zetten. Vaak zijn ze te weinig bekend met de mogelijkheden, de doelgroep of de andere sector. Deze conferentie wil hen inspireren, kennis laten maken met elkaar en van elkaar laten leren.

Wanneer? Dinsdag 30 mei 2017

Waar? Stadsschouwburg Sint-Niklaas, Paul Snoekstraat 1

Meer informatie vind je op www.cjism.be

Blijf op de hoogte!

Vier maal per jaar brengen we 'Actueel' uit, een informatieblad met nieuws dat ouderen aanbelangt. Daarin lees je over de initiatieven van de Vlaamse Ouderenraad, relevant beleidsnieuws voor ouderen, de Ouderenweek en andere campagnes rond ouderen, inspirerende projecten voor en door ouderen, actueel onderzoek rond ouderen, ... Een jaarabonnement kost 5 euro. Schrijf je in op www.vlaamse-ouderenraad.be/informatieblad.

Ook in de wekelijkse nieuwsbrief bundelen we interessante informatie. Schrijf je in op de nieuwsbrief via www.vlaamse-ouderenraad.be/enbr.

Leden van de Vlaamse Ouderenraad

Abbeyfield Vlaanderen

Gemslaan 63, 3090 Overijse
info@abbeyfield.be
www.abbeyfield.be

ABVV-Senioren

Hoogstraat 42, 1000 Brussel
tel.: 02 289 01 30
senioren@vlaams.abvv.be
www.abvv-senioren.be

ACLVB E-team

Poincarélaan 72-74, 1070 Brussel
tel.: 02 558 51 60
senioren@aclvb.be
www.aclvb.be/senioren

Brussels Ouderenplatform

Zaterdagplein 6, 1000 Brussel
tel.: 02 210 04 60
info@bop.brussels
www.bop.brussels

CD&V-Senioren

Wetstraat 89, 1040 Brussel
tel.: 02 238 38 13
senioren@cdenv.be
www.senioren.cdenv.be

De Grijze Panters

Kleine Bareelstraat 108, 2800 Mechelen
ferna37@hotmail.com

DOTzorg

Bruisbeke 36, 9520 Sint-Lievens-Houtem
tel.: 053 60 30 20
ann.herpels@ocmw.waregem.be
www.dotzorg.be

Fediplus,

Federatie van Bruggepensioneerden en Gepensioneerden

Belliardstraat 20, 1040 Brussel
tel.: 02 514 14 44
info@fediplus.be
www.fediplus.be

FedOS,

Federatie van Onafhankelijke Senioren

Zaterdagplein 6, 1000 Brussel
tel.: 02 218 27 19
info@fedos.be
www.fedos.be

Fevlado-Senioren

Stropkaai 38, 9000 Gent
tel.: 09 224 46 76
boudewyn.de.roose@telenet.be

GOSA,

Grootouders- en Seniorenactie Gezinsbond

Troonstraat 125, 1050 Brussel
tel.: 02 507 89 45
gosa@gezinsbond.be
www.gezinsbond.be

Grijze Geuzen Platform

Pottenbrug 4, 2000 Antwerpen
tel.: 03 205 73 08
philippe.vlayen@h-vv.be
www.h-vv.be/grijze_geuzen

GroenPlus

Sergeant De Bruynestraat 78-82, 1070 Anderlecht
tel.: 02 219 19 19
groenplus.secretariaat@groen-plus.be
www.groen-plus.be

Minderhedenforum

Vooruitgangsstraat 323/4, 1030 Brussel
tel.: 02 245 88 30
sanghmitra@minderhedenforum.be
www.minderhedenforum.be

NEOS,

Netwerk van Ondernemende Senioren

Willebroekkaai 37, 1000 Brussel
tel.: 02 212 24 91
info@neosvzw.be
www.neosvzw.be

OKRA, trefpunt 55+

Haachtsesteenweg 579, 1031 Brussel
tel.: 02 246 44 41
secretariaat@okra.be
www.okra.be

OKRA-SPORT+

Haachtsesteenweg 579, 1031 Brussel
tel.: 02 246 44 36
ingrid.peeters@okrasport.be
www.okrasport.be

Seniorenraad Landelijke Beweging

Diestsevest 40, 3000 Leuven
tel.: 016 28 60 30
koen_van_den_broeck@boerenbond.be
www.landelijkegilden.be
lvermeire@kvlv.be
www.kvlv.be

Seniornet Vlaanderen

Koningsstraat 136, 1000 Brussel
tel.: 015 73 04 54
voorzitter@seniornetvlaanderen.be
www.seniornetvlaanderen.be

S-Plus

Sint-Jansstraat 32, 1000 Brussel
tel.: 02 515 02 56
info@s-plusvzw.be
www.s-plusvzw.be

S-Sport // Recreas

Sint-Jansstraat 32, 1000 Brussel
tel.: 02 515 02 41
info@s-sport.be
www.s-sport.be

Vief

Livornostraat 25, 1050 Brussel
tel.: 02 538 59 05
info@vief.be
www.vief.be

Vlaams Ondersteuningscentrum

Ouderenmis(be)handeling
Ooststraat 27, 9620 Zottegem
tel.: 078 15 15 70
ouderen@cawoostvlaanderen.be
www.ouderenmisbehandeling.be

Vlaamse Actieve Senioren

Lange Winkelhaakstraat 38, 2060 Antwerpen
tel.: 03 233 50 72
info@vlaamseactievesenioren.be
www.vlaamseactievesenioren.be

VVDC,**Vereniging van Vlaamse Dienstencentra**

Langemeersstraat 6, 8500 Kortrijk
tel.: 056 24 42 00
zonnewijzer@ocmw.kortrijk.be
www.lokaledienstencentra.be

VVP,**Vereniging van Vlaamse Provincies**

Boudewijnlaan 20-21, 1000 Brussel
tel.: 03 240 61 46
annemie.balcaen@vlaamsbrabant.be
www.vlaamseprovincies.be

VVSG,**Vereniging Vlaamse Steden en Gemeenten**

Paviljoenstraat 9, 1030 Brussel
tel.: 02 211 55 00
chris.peeters@vvsg.be
www.vvsg.be

WOAS,**West-Vlaams Overleg Adviesraden van Senioren**

Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries
tel.: 050 40 33 13
michel.dewit@west-vlaanderen.be

Verantwoordelijke uitgever:

Nils Vandenweghe

Redactie:

Nils Vandenweghe
Veerle Quiryne
Sonja Van Humskerke

Lay-out:

Eveline Soors

Foto cover:

Pixabay

Drukwerk:

Drukkerij Lamine, Herent

Secretariaat Vlaamse Ouderenraad vzw
Koloniënstraat 18-24 bus 7 - 1000 Brussel
Tel.: 02 209 34 51

E-mail: info@vlaamse-ouderenraad.be

Website: www.vlaamse-ouderenraad.be